

V našem družinskem popotovanju skozi obširne slovenske gozdove je bilo gotovo najbolj osuplo srečanje s čredo jelenov. Pred razvalinami kočevarske vasi Pugled pri Starem Logu je steklo mimo nas več kot 50 živali. Kot da nas ni! Z vseh strani so se podili mimo skakajoči velikani. Več kot minuto smo nemo opazovali prizor, podoben tistemu iz Jurskega parka, kjer glavne junake dohiti in v diru prehiteva krdelo manjših dvonogih dinozavrov. Veličasten dogodek v globini gozda. Res je, ni šala!

Osrednja Slovenija (24.–25. dan)

Ustvariti novo življenje je najlepši dar, vzeti življenje je beda človeštva. Otrok je nekaj najlepšega v življenju, vojak pa nekaj najgršega. In ko nedolžne otroške oči neomajno verjamejo v neskončno mehko materinega naročja in pristno toplino domačega ognjišča, vojaki neskončno sledijo ukazom: onesposobiti, uničiti, požgati, porušiti, ubiti.

In potem pridejo strah, krik, jok, bolečina, stiska, obup in neskončna rana. Čez nekaj let pa še spomenik ali spominsko obeležje. Na Poti je večnih opominov vsaj sto. Večina jih je iz druge sve-

1100 km po Sloveniji – tudi skozi prestolnico
(foto: Urška Zušpanc)

tovne vojne. Od majhnega, skritega, skoraj osebnega v goščavju nad izvirov Krke do Velike Ilve Gore, Janč in Sv. Urha.

Na Poti smo preštevali skoraj vse, kar smo srečali, nismo pa mogli slediti vsem žrtvam vojnega nasilja. Grozote, trpljenje, bolečine, adrenalin, smrtni strah in predeksekucijske agonije so gotovo že sešteli zgodovinarji in dopolnili psihologi s področja manipulacije množic in kolektivne hipnoze.

Mi pa smo ostali brez besed. ○

Kaj tudi ti si sem prišel

Vinko Hrovatič

Kaj tudi ti si sem prišel
na mrzliško ravan?
Sem slišal, da korak te daje
in težko hodiš v skalno stran.

Sem gôre danes slišal klic,
bil silno je močan
in ni biló se moč upreti,
takó da sem ji danes vdan.

O, blagor ti, da ti si zdrav
in moč te ne izda!
Užij lepote te planine,
ki za planinca jih ima.

19. 9. 1999
Na Mrzlici ob
100-letnici Hausenbüchlerjeve koč

Nekoč se dečku je sanjalo

Zvonko Čemažar

Nekoč se dečku je sanjalo,
da klatil zvezde bi z neba;
v gore ga danes je prignalo,
vesel je gledal prek sveta.

Pod njim globoko so vasice
in polja, travniki, ljudje;
smehljaj prešinil mu je lice,
zavriskal z vrha je gorĚ.

Odmev odbil se je od stene,
zamrl sredi divjih skal;
še dolgo so oči ognjene
sijale z vrha kot kristal.

Sedaj lahko bi zvezde klatil,
visoko blizu njih sedi;
pa le s klobukom je zamahnil:
naj svetijo, naj noč žari!